

Kela|Fpa[®]

Eriyisraskausraha

Infopaketti terveydenhuollon ammattilaisille

Päivitetty 5/2024

Sisältö

- Erityisraskausrahan tarkoitus
- Lainsäädäntö
- Työterveyshuollon tehtävät
- Raskaana olevan tai sikiön terveydelle vaaraa aiheuttavat tekijät
- Esimerkkejä altisteista
- Yleiset edellytykset ja hakeminen
- Lääkärinlausunto
- Esimerkkejä työaloista ja ammateista
- Tilastotietoa
- Neuvontapalvelut ja tiedon lähteitä

Erityisraskausrahan tarkoitus

- Erityisraskausrahan tarkoitus on turvata raskaana olevan toimeentuloa ja korvata ansionmenetystä, jos hän joutuu jäämään pois työstään sen takia, että työtehtäviin tai työoloihin liittyvä kemiallinen aine, säteily tai tarttuva tauti tai muu vastaava seikka vaarantaa hänen tai sikiön terveyttä.

Erityisraskausrahaa koskeva keskeinen lainsäädäntö

- Erityisraskausrahaa koskevat säädökset
 - sairausvakuutuslaki 1224/2004
 - valtioneuvoston asetus sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta
- Muu asiaan liittyvä lainsäädäntö
 - työsopimuslaki 55/2001
 - työturvallisuuslaki 738/2002
 - valtioneuvoston asetus raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden ja imettävien työntekijöiden suojelemisesta työssä vaaraa aiheuttavilta tekijöiltä 143/2024

Sairausvakuutuslaki ja asetus

- Sairausvakuutuslain 9 luvun 3 § (129/2022):
 - Raskaana olevalla vakuutetulla, joka on ansiotyössä tai omassa työssä lukuun ottamatta omassa kotitaloudessa tehtävää työtä, on oikeus erityisraskausrahaan, jos hänen työtehtäviinsä tai työoloihinsa liittyvä kemiallinen aine, säteily tai tarttuva tauti taikka muu vastaava seikka vaarantaa hänen tai sikiön terveyden.
 - Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin vakuutetun työtehtävien tai työpaikan olosuhteiden voidaan arvioida vaarantavan vakuutetun tai sikiön terveyden edellä mainituissa tilanteissa, sekä siitä, mitä selvityksiä vakuutetun on esitettävä haettaessa erityisraskausrahaa.
- Sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksessa on lueteltu vaaratekijät, jotka oikeuttavat erityisraskausrahaan.

Työnantajan työsuojelovelvoitteet 1/2

- Työsopimuslaki 2 luvun 3 §:
 - Työnantajan on huolehdittava työturvallisuudesta työntekijän suojelemiseksi tapaturmilta ja terveydellisiltä vaaroilta niin kuin työturvallisuuslaissa säädetään.
 - Jos raskaana olevan työntekijän työtehtävät tai työolot vaarantavat hänen tai sikiön terveydettä työssä tai työoloissa olevaa vaaratekijää voidaan poistaa, työntekijä on pyrittävä raskaudenajaksi siirtämään muihin, hänen työkykynsä ja ammattitaitonsa huomioon ottaen sopiviin tehtäviin.
- Työsopimuslaki 4 luvun 1 §:
 - Työntekijällä on oikeus raskauden tai synnytyksen vuoksi taikka lapsen hoitamista varten saada vapaaksi työstä sairausvakuutuslaissa tarkoitettut raskausrahopäivät (raskausvapaa), erityisraskausrahopäivät (erityisraskausvapaa) ja vanhempainrahopäivät (vanhempainvapaa).

Työnantajan työsuojeluvelvoitteet 2/2

Työturvallisuuslaki 2 luvun 10 §:

- Työnantajan on työoloista aiheutuvia vaaratekijöitä arvioitaessa otettava huomioon mahdollinen lisääntymisterveydelle aiheutuva vaara.

Työturvallisuuslaki 2 luvun 11 §:

- Jos työstä tai työolosuhteista saattaa aiheutua raskaana olevalle työntekijälle tai sikiölleerityistä vaaraa eikä vaaratekijää voida poistaa, on työnantajan pyrittävä siirtämään työntekijäraskauden ajaksi muihin tälle sopiviin työtehtäviin.

Työterveyshuollon tehtävät

- Raskaana olevalle tai sikiölle vaaraa aiheuttavien tekijöiden arviointi työolojen suunnittelun ja työpaikkaselvityksen yhteydessä.
- Haitallisten altisteiden ja työtehtävien tunnistaminen ja altistumisen määrällinen selvittäminen
- (tarvittaessa työhygieenisiä mittauksia, biologisia altistusmittauksia).
- Vaaran arviointi lääketieteellisen tiedon sekä altistumisen voimakkuuden, jaksoittaisuuden ja vaikutusajan perusteella.
- Vaarasta tiedottaminen työnantajalle ja työntekijöille, ehdotusten tekeminen vaaran poistamiseksi tai siltä suojautumiseksi.
- Erityisraskausvapaan tarpeen arviointi.
- Lausunnon tekeminen erityisraskausrahan hakemista varten.

Erityisraskausrahan perusteet Vna sairausvakuutusasetuksen täytäntöönpanosta 1335/2004) mukaan, 1/3

- Vaaratekijät on määritelty valtioneuvoston asetuksessa sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta.
- Kemialliset aineet
 - anestesiakaasu
 - lyijy tai lyijy-yhdiste
 - elohopea tai elohopeayhdiste
 - solunsalpaaja
 - hiilimonoksidi
- vakuutetun tai sikiön terveydelle vaaralliseksi arvioitu torjunta-aine
- vakuutetun tai sikiön terveydelle vaaralliseksi arvioitu orgaaninen liuotinaine
- lisääntymiselle vaaralliseksi, syöpää aiheuttavaksi tai perimää vaurioittavaksi luokiteltu varoituslausekkeella varustettu aine (H340, H341, H350, H350i, H351, H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d tai H361df)
- työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa mainittu syöpäsairauden vaaraa aiheuttava aine
- ympäristön tupakansavu

Erityisraskausrahan perusteet Vna sairausvakuutusasetuksen täytäntöönpanosta 1335/2004) mukaan, 2/3

- Ionisoiva säteily, radionuklidit
- Tarttuvat taudit
 - toksoplasmoosi
 - listerioosi
 - vihurirokko
 - herpes
 - vesirokko
 - parvorokko
 - hepatiitti B ja C
 - sytomegalotulehdus
 - HIV-infektio
 - muut näihin verrattavat taudit

Erityisraskausrahan perusteet Vna sairausvakuutusasetuksen täytäntöönpanosta 1335/2004) mukaan, 3/3

- Muut tekijät
 - maanalainen kaivostyö
 - paineistetuissa tiloissa työskentely
 - vedenalainen sukeltaminen

Työhön liittyvät tekijät, jotka eivät toistaiseksi oikeuta erityisraskausrahaan

- Valtioneuvoston asetuksessa 603/2015), säädettyjä vaaratekijöitä eivät ole esimerkiksi
 - työn fyysinen raskaus, tapaturmariski tai väkivallan uhka
 - melu tai tärinä
 - epäsäännöllinen työaika tai yötyö
 - hankalat työasennot

Esimerkkejä vaaraa aiheuttavista tekijöistä

Kemiallinen aine, 1/3

- Altiste: Hiilimonoksidi eli häkä
- Altistuminen: rauta- ja teräsvalimot, hitsaustyö, savustamot ja tilat, joissa polttomoottorien pakokaasuja (varastot, autokorjaamot)
- Altistumisen arviointi
 - Koko työpäivän kestävä altistuminen ei tule raskauden aikana ylittää 9 ppm (10 mg/m³).
 - Hemoglobiinin häkähemoglobiinin arvon ei tule ylittää 0,020 häkäaltistumisessa, 0,015 dikloorimetaanialtistumisessa.
- Erityisraskausraha: pienissä suljetuissa tiloissa työskennellessä voi olla oikeus erityisraskausrahaan

Kemiallinen aine, 2/3

- Altiste: Orgaaninen liuotin
- Altistuminen: maalaus- ja lakkaustyöt, maalinpuhdistustyö, autonpesu liuotinainepesulla, kemiallinen pesu, kenkä- ja puusepänteollisuuden liimaustyö, lujitemuovityö, silkipaino, lattian vahaustyö.
- Sikiölle vaarallisille tai mahdollisesti sikiölle vaarallisille liuottimille ei tule altistua raskauden aikana
 - Erityisraskausraha: myönnetään
- Syöpävaarallisille tai mahdollisesti syöpävaarallisille liuottimille ei tule altistua raskauden aikana
 - esim. bentseeni, trikloorietyleeni, tetrakloorietyleeni, kloroformi, metyleenikloridi, hiilitetrakloridi, 1,1,2,2 tetrakloorietaani
 - Erityisraskausraha: myönnetään
- Muut liuottimet: altistuminen merkityksetöntä, jos pitoisuus
 - työilmassa <10 % haitalliseksi tunnetusta pitoisuudesta (HTP)
 - biologisessa näytteessä < 10 % altistuneiden viiterajasta
 - Erityisraskausraha: arvioidaan työolosuhdekuvauksen perusteella

Kemiallinen aine, 3/3

- Altiste: Tolueeni
- Altistuminen: silkkipainotyö, metallien ruiskumaalaus, kumiliimaus
- Altistumisen arviointi
 - Ilmapitoisuus (8h) ei saa ylittää 2,6 ppm (10 mg/m³).
 - Veren tolueenipitoisuus ei yli raja-arvon 50nmol/l.
- Tolueenille selvästi altistavat työt eivät sovi raskaana oleville.
- Erityisraskausraha: arvioidaan altistumisen perusteella

Ympäristön tupakansavu

- Altiste: tupakansavu
- Altistuminen: vankeinhoito, kotipalvelu, mielenterveys- ja päihdepalvelut, kansainvälinen laivaliikenne.
- Erityisraskausraha: myöntäminen tulee kyseeseen, jos tupakansavun välttäminen ei ole mahdollista työjärjestelyin.

Säteily

- Altiste: Kosminen säteily
- Altistuminen: lentohenkilöstö
- Altistumisen arviointi: Kosmisen säteilyn ylin sallittu annos raskaana olevalle on 1 mS (milliSievert). Lentohenkilöstölle aiheutuva säteilyaltistus riippuu lentoajasta, -korkeudesta ja -reitistä sekä auringon aktiivisuudesta. Mikäli työntekijä tekee täysiaikaista lentotyötä, niin keskimäärin saavutetaan 1 mSv raja noin 3 kuukauden jälkeen.
- Erityisraskausraha
 - Erityisraskausraha voidaan myöntää 12 raskausviikon täytyttyä säännöllisessä lentotyössä. Mikäli henkilökohtaisen säteilyseurannan perusteella 1 mSv:n raja on täyttymässä jo ennen 12 raskausviikkoa, erityisraskausraha on mahdollista myöntää jo ennen 12 raskausviikon täyttymistä.
 - Myöntäminen tulee kyseeseen, jos maapalvelun järjestäminen ei ole mahdollista

Tarttuva tauti, 1/3

- Altiste: Toksoplasmoosi
- Altistuminen: työt, joissa hoidetaan sairaita eläimiä tai, joissa on toksoplasmalle altistavia eläinkontakteja (suurten hyötyeläinten veriset toimenpiteet, esim. synnytyksessä avustaminen).
- Altistumisen arviointi
 - Tutkitaan vasta-aineet:
 - seronegatiivinen: riskitöiden välttäminen
 - seropositiivinen: ei rajoituksia.
- Erityisraskausraha: myöntäminen tulee kyseeseen, jos seronegatiivinen ja riskitekijöiden välttäminen ei ole mahdollista.

Tarttuva tauti, 2/3

- Altiste: HI-virus ja hepatiitti
- Altistuminen: terveydenhuoltohenkilöstö, sairaankuljettaja, poliisi, vanginvartija
- Altistumiselta suojautuminen
 - Hepatiitti-rokotus riskiammateissa työskenteleville.
 - Tilanteiden ennakoiminen, oikeat työtavat ja suojautuminen ovat tärkeitä ennaltaehkäisyn kannalta.
- Erityisraskausraha: myöntäminen ei pääsääntöisesti tule kyseeseen, koska tartunta voidaan ehkäistä.

Tarttuva tauti, 3/3

- Altiste: Parvorokko
- Altistuminen: opettajat, päiväkotien ja lastenosastojen henkilökunta
- Altistumisen arviointi
 - tutkitaan vasta-aineet:
 - seronegatiivinen (ja vastausten odotusaikana): suositellaan raskaana olevan siirtämistä päiväkotiin, jossa epidemiaa ei ole -> määräaikainen poissaolo riittää usein, infektioleäkärin suositus on noin 2 kk viimeisestä oireilevasta tapauksesta laskien
 - seropositiivinen: ei rajoituksia .
- Erityisraskausraha: myöntäminen tulee kyseeseen, jos siirtäminen altisteettomaan päiväkotiin ei ole mahdollista.

Erityisraskausrahan yleiset edellytykset, 1/3

- Perusedellytyksenä aina, ettei vaaratekijää voida poistaa työolosuhteista eikä työntekijää voida siirtää muihin tehtäviin, joissa altistumista ei tapahdu.
- Työjärjestelyt ovat aina ensisijaisia.
- Erityisraskausrahaa voidaan myöntää vasta, jos muiden toimenpiteiden jälkeen jää ainoaksi mahdollisuudeksi työskentely sellaisissa olosuhteissa, joissa altistumista raskaana olevalle tai sikiölle haitallisille tekijöille tapahtuu.

Erityisraskausrahan yleiset edellytykset, 2/3

Hakijalla oltava voimassa oleva työsuhde.

Yrittäjällä oikeus samoin edellytyksin kuin työntekijällä.

Hakijan tulee olla työkykyinen.

Muusta syystä työstä poissa olevalla ei ole oikeutta erityisraskausrahaan (esim. vuosilomalla tai sairauslomalla).

Erityisraskausrahan yleiset edellytykset, 3/3

- Voidaan maksaa siihen saakka, kunnes raskausrahakausi alkaa.
- Ei lyhennä varsinaista raskaus- ja vanhempainrahakautta.
- Voidaan maksaa myös yksittäisiltä päiviltä.
- Voidaan maksaa työnantajalle, jos työnantaja maksaa palkkaa erityisraskausvapaan ajalta.
- Jos työolot saadaan turvallisiksi tai työsuhde päättyy, oikeus erityisraskausrahaan päättyy.
- Oikeus erityisraskausrahaan päättyy myös, jos henkilö aloittaa työskentelyn toisessa työssä eikä altistumista enää tapahdu.

Erityisraskausrahan määrä

- Pääsääntöisesti erityisraskausrahan suuruus määräytyy hakijan vuositulon mukaan samoin edellytyksin kuin sairauspäiväraha ja muut vanhempainpäivärahat.

Erityisraskausrahan hakeminen, 1/2

- Erityisraskausrahaa haetaan, kun erityisraskausvapaan tarve on todettu tai takautuvasti 2 kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta alkaen etuutta halutaan saada.
- Erityisraskausrahaa haetaan vanhempainpäivärahojen hakemuksella (OmaKela tai SV 15).

Erityisraskausrahan hakeminen, 2/2

- Hakemukseen liitetään
 - Lääkärin tai terveyskeskuksen antama selvitys raskaudesta (esim. raskaustodistus SV 75).
 - Työterveyslääkärin kirjoittama lausunto työssä tai työolosuhteissa olevasta vaarasta sikiön kehitykselle ja raskaudelle (SV 97).
 - Työnantajan täyttämä ilmoitus työolosuhteista ja työstä poissaolosta (SV 96).
 - Ilmoitus työnantajan maksamasta palkasta (Y 17), jos työnantaja maksaa palkka erityisraskausvapaan ajalta.
 - Tarvittaessa hakijan oma kuvaus työstä

Lääkäriinlausunto erityisraskausvapaan tarpeesta (Lomake SV 97)

- Käytä sähköistä lääkäriinlausuntoa, jos se on käytettävissä. Saat lausunnon ensisijaisesti organisaatiosi käyttämästä potilastietojärjestelmästä.
- Jos et voi käyttää sähköistä lääkäriinlausuntoa, löydät pdf-muotoisen lomakepohjan seuraavista palveluista:
 - Terveysportti (terveysportti.fi)
 - Lääkäriportaali (laakariportaali.fi)
 - Lääkäriinliiton jäsenpalvelu (laakariliitto.fi).

Esimerkkejä työaloista ja ammanteista

Eläinlääkäri

- Eläintenhoitajan ja keinosiementäjän erityisraskausvapaan tarve arvioidaan yksilöllisesti samoilla perusteilla.
- Vaaratekijöitä ovat
 - anestesiakaasut ja röntgensäteily
 - toksoplasmoosi ja listerioosi erityisesti isoja tuotantoeläimiä hoidettaessa, pieniä eläimiä käsiteltäessä suojautuminen on yleensä riittävä
 - solunsalpaajat ja hormonaaliset lääkkeet, muut raskaudelle haitalliset lääkeaineet (raskauden aikana ei tule tehdä solunsalpaajien laimennoksia).
- Erityisraskausraha voidaan myöntää, jos
 - vaaratekijää ei voi poistaa tai välttää eikä suojautuminen ole mahdollista ja
 - tuore vasta-ainemääritys on negatiivinen (toksoplasma).
- Arviota varten tarvitaan hyvä kuvaus työoloista.

Auton huolto ja maalaus, 1/2

- Vaaratekijöitä voivat olla
 - orgaaniset liuotinaiset
 - syöpävaaralliset aineet, esim. pinnoitusaineet, jotka käyttöturvallisuustiedotteessa on luokiteltu
 - syöpäsairauden vaaraa aiheuttaviksi H350 (R45 ja R49) ja sikiölle vaarallisiksi H360 (R61)
 - bensiini (sisältää syöpävaarallista bentseeniä) esim. polttoainejärjestelmän korjauksissa
 - hiilimonoksidi (häkä) polttomoottoreiden pakokaasuista.

Auton huolto ja maalaus, 2/2

- Erytisraskausraha-oikeus harkitaan tapauskohtaisesti.
 - Tulee kyseeseen lähinnä pienissä ja suljetuissa tiloissa työskennellessä.
- Arviota varten tarvitaan
 - Hyvä selvitys työoloista
 - Käyttöturvallisuustiedotteiden vaaralausekkeet
 - Tiedot mahdollisista työhygieniasämittauksista.

Rakennustyö, 1/2

- Vaaratekijöitä voivat olla
 - maalaustyössä
 - orgaaniset liuottimet, ruiskumaalauksessa kromaattipigmentit
 - ruostumattoman teräksen hitsauksessa
 - kromaattit ja nikkeli
- vanhojen rakennusten purkutyössä
 - asbesti, PCB, kivihiilipöly, vanhat liuotin- ja lyijypohjaiset maalit

Rakennustyö, 2/2

- Erityisraskausraha-oikeus harkitaan tapauskohtaisesti.
 - Edellytyksenä on, että vaaratekijää ei voi poistaa tai välttää eikä suojautuminen ole mahdollista.
 - Mahdollinen ahtaissa ja suljetuissa tiloissa työskennellessä.
- Arviota varten tarvitaan
 - Hyvä kuvaus työoloista
 - Käyttöturvallisuustiedotteiden vaaralausekkeet.

Entisöintityö

- Vaaratekijöitä voivat olla
 - Vanhat liuotinpohjaiset maalit (maalin poistaminen kuumailmapuhaltimen avulla vapauttaa liuotinhuurut)
 - Styreeni (massassa, jota käytetään kolojen korjaukseen)
 - Orgaaniset liotinaineet
 - Lyijy-yhdisteet vanhoissa materiaaleissa.
- Erityisraskausraha harkitaan tapauskohtaisesti, arviota varten tarvitaan
 - Hyvä selvitys työoloista ja siitä, miksi vaaratekijää ei voi poistaa tai välttää eikä suojautuminen ole mahdollista
 - Käyttöturvatieotteiden vaaralausekkeet
 - Tulokset mahdollisista työhygienisistä selvityksistä.

Kynsiteknikko ja kampaaja

- Erityisraskausrahan perusteena olevia vaaratekijöitä ei yleensä ole.
 - Käytettävät kemikaalit ovat pääosin ihoa, mahdollisesti myös hengitysteitä ärsyttäviä ja herkistäviä (allergisoivia) mutta eivät lisääntymisterveydelle haitallisia tai syöpäsairauden vaaraa aiheuttavia.
 - Liuotainaineita (asetoni, isopropanoli) käytetään niin pieniä määriä, ettei niitä voi pitää vaaratekijänä.
 - Hyvästä ilmanvaihdosta ja suojautumisesta on huolehdittava muutenkin kuin raskauden aikana.
 - Rakennekynsien teossa geelitekniikalla työskentelyssä altistumien on vähäisempää kuin akrylaattitekniikalla ja siihen siirtymistä suositellaan.
- Erityisraskausraha ei pääsääntöisesti tule kyseeseen.
 - Tavanomaisesta poikkeavia kemikaaleja käytettäessä tulee hakemukseen liittää käyttöturvatieote (H / R –lausekkeet) ja kuvaus k.o. aineen käytöstä.

Poliisi, vartija, sairaankuljettaja

- Erityisraskausrahan perusteena olevia vaaratekijöitä ei yleensä ole.
 - Tapaturmanvaara, fyysinen kuormitus, hankalat työasennot, tärinä ja epäsäännölliset työajat eivät ole erityisäitiysrahan peruste.
 - Tarttuvien tautien tai kemikaali- tai säteilyaltistuksen mahdollisuus on näissä tehtävissä teoreettinen ja hyviä työtapoja noudattamalla ja suojautumalla vältettävissä, eikä erityisäitiysrahaa tälläkään perusteella ole myönnetty.

Tilastotietoa haetuista erityisraskausrahoista

Erityisraskausrahan ja erityisäitiysrahan ratkaisut vaaratekijän mukaan 2022				
Vaaratekijä	Yhteensä	Myönnöt	Osamyönnöt	Hylkäykset
Yhteensä	784	430	150	204
Kemialliset aineet yhteensä	164	118	23	23
Anestesiakaasut	23	21	2	0
Lyijy ja sen yhdisteet	1	0	1	0
Orgaaninen liuotinaine	77	53	12	12
Hiilimonoksidi eli häkä	2	2	0	0
Syöpäsairauden vaaraa aiheuttavat aineet	35	28	4	3
Ympäristön tupakansavu	4	1	1	2
Muut näihin verrattavat aineet	22	13	3	6
Säteily yhteensä	14	12	0	2
Ionisoiva säteily ml. radionuklidit	10	9	0	1
Muu haitalliseksi osoitettu säteily	4	3	0	1
Tarttuvat taudit yhteensä	453	271	122	60
Toksoplasmoosi	39	28	7	4
Listerioosi	5	5	0	0
Parvorokko	1	1	0	0
Muut näihin verrattavat taudit	408	237	115	56
Ei vaaratekijää	94	1	1	92
Tieto puuttuu	59	28	4	27

Neuvontapalvelut

- Työaltisteita koskevat kysymykset
 - Työterveyslaitos, [Raskaus ja työ -neuvontapalvelu | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](https://www.ttl.fi/tyoterveyslaitos)
 - puh. 030 4741 tai verkkolomake ”Raskaus ja työ-neuvontapalvelun tiedonkeruulomake”
 - Työolot raskauden aikana [Raskaus ja työ | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](https://www.ttl.fi/tyo-olot-raskauden-aikana)
- Säteilyä koskevat kysymykset
 - Säteilyturvakeskus, puh. 09-759 881
- Lääkkeitä ja sairauksia koskevat kysymykset
 - HUS/Myrkytystietokeskuksen teratologinen tietopalvelu, puh. 09-4717 6500
 - [Äidin lääkeneuvonta - Teratologinen tietopalvelu | HUS](https://www.hus.fi/aidin-lakeneuvonta-teratologinen-tietopalvelu)

Tiedonlähteitä

[Vanhempainraha ja vanhempainraha osittaisena | Henkilöasiakkaat | Kela](#)

[Lausunto erityisraskausrahaa varten | Kumppanit | Kela](#)

[Raskaus ja työn altisteet \(julkari.fi\)](#) Frilander H, Aitto-oja L, Huuskonen P, Santonen T: Työterveyslaitos 2022

[OVA-ohjeet | OVA-ohjeet \(ttl.fi\)](#)

[KAMAT-tietokortit – kemiallinen altistuminen metalli- ja autoalan työtehtävissä - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)

Käyttöturvallisuustiedotteet